

22120171

International Baccalaureate®
Baccalauréat International
Bachillerato Internacional

LATVIAN A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
LETTON A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
LETÓN A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Thursday 10 May 2012 (morning)

Jeudi 10 mai 2012 (matin)

Jueves 10 de mayo de 2012 (mañana)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.
- The maximum mark for this examination paper is *[25 marks]*.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est *[25 points]*.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es *[25 puntos]*.

Uzraksti komentārus par **vienu** no sekojošiem tekstiem:

1.

Katrā Latvijas pilsētā ir vismaz viena ēstuve ar nosaukumu „Mājas virtuve”. Lieki piebilst, ka mājas virtuvi tā parasti neatgādina. Pirmkārt, nevienā normālā mājas virtuvē nav ēstuves. Cilvēki iet ēst ārpus mājas, jo kaut kādu iemeslu dēļ nevēlas ēst mājās – vai nu mājās nav nekā ēdama vai arī slinkums taisīt, un tad Mājas virtuve piedāvā it kā mājās gatavotu ēdienu, tikai ēdnīcā. Nu, piemēram, mani mamma nekad nav barojusi ar klīsterveidīgām miltu mērcēm, ar ko Mājas virtuvēs parasti bagātīgi pārlej kartupeļus vai rīsus. Tāpat ikdienā netiek gatavoti tādi ēdieni kā viltotais zaķis vai pildītas karbonādes, bet fiksi kaut ko uzmeistaro, lai var ātrāk pieēsties.

Pirms pāris dienām eju pa Čaka ielu, tur ir viena Mājas virtuve, blakus Lombards, kur piesiets vilku suns, kas konvulsīvi rausta savu pavadu un gandrīz norauj notekcauruli, pie kuras piesiets, rej. Viņš labprāt paēstu kaut ko no Mājas virtuves. Stāvu ielas pretējā pusē un vēroju suņa vientulības un bada lēkmi. Pēc ilgāka laika spriža no Lombarda iznāk saimnieks, suns lec tam virsū, aplaiza purnu, nopēdo apģērbu, ārā līst, suns slapjš un smirdīgs pēc velna. Viņš atsien suni un dodas uz Mājas virtuvi. Piesien to atkal un pats ieiet iekšā. Suns ārdās kā traks, ne jau lietus un mitrums tam kaitē, bet netaisnība, viņš ir izsalcis pēc suņa, bet saimnieks siltumā tūlīt kaut ko ēdīs. Un es arī dodos uz to pašu Mājas virtuvi, kurai visi logi aplīmēti ar biznesa pusdienu piedāvājumu. Es atvainojos, nu tad tā ir Mājas virtuve vai Biznesa virtuve? Kurš gan mājās taisa biznesa maltīti?! Bet nedrīkst atpalikt no modes. Klientiem patīk vārdu salikums „biznesa pusdienas”, jo tas izklausās kaut kā cēlāk, katram viņa vēders ir cēls un nealkst pāķiskas mājās gatavotas maltītes. Smadzeņu impulsi ziņo kuņģim, ka nu tik būs solīda paēšana. [...] Aiznesu šķīvi pie cita galdiņa un paņēmis kotleti divos pirkstos, dodos ārā pie suņa, kuram iemetu jaunās kotleti, kuru viņš galvu noliecis sakož četrās daļās un norij gandrīz veselu. No aizmugures mani parauj suņa saimnieks un klieudz, ka laikam es gribot noindēt viņa suni. – Nu paskaties uz mani vecīt, – es viņam saku, – izskatās, ka es esmu suņu indētājs? Man pašam ir suns mājās, un es zinu, kā viņiem garšo kotletes. Es tikai gribēju viņu iepriecināt! [...] Mani sauc Egīls Zirnis, esi dzirdējis? Kas tu par zirnīti esi? – viņš mani mēda. – Cukurzirnītis? Cukurdupsītis? – Davai, vecīt, bez apvainojumiem, ej paēd līdz galam, naudiņu jau esi atdevis par pusdienām, bet tās tev dziest, ņems vēl bufetniece un aiznesīs projām, domādama, ka esi aizgājis uz pavisam. – Tu man te nemācīsi, kas man jādara! Mēs abi ieejam iekšā un apsēžamies katrs pie sava galdiņa, tad es domāju, ka nav labi tā, un, paņēmis savu šķīvi, eju pie viņa, saku – sastādīšu tev kompāniju. Viņš paskatās uz mani caur pieri un pamāj, lai sēžu nost. Mēs ēdam, un es viņam prasu – tu bieži nāc uz šito Mājas virtuvi? – Nē. Kad man ir nauda, es parasti eju uz to tepat netālu uz Barona ielas. – Ā, es zinu, tas ir netālu no restorāna „Barons”, zini tādu? – Zinu, bet iekšā neesu bijis. – Mēs varētu aiziet vēlāk, es tev uzsauktu kādu mēriņu. – Viņš turpina ēst, bet es redzu, ka acis viņam iemirdzējušās, kad piesaucu grādīgo. – Nu tas pārāk smalki, davai labāk ejam uz „Būdu” tepat blakus, viņi arī ļauj ņemt manu kvankšķi iekšā, un tad viņš tā dzied, gaudo mūzikas pavadījumā, visiem baigi patīk, tad šie man uzsauc, lai es pasēžu ilgāk, viņi ar manu operdziedošo suni piesaista sev klientus. – Mēs paēdam un dodamies projām, suns atkal aplec un aplaiza viņu.

- Iedami uz mistisko Būdu, kur neesmu agrāk bijis, domāju, ka man jau sen vajadzēja satusēt ar kādu vienkāršu ļaudi, apnicis man rakstīt par tiem smalkajiem restorāniem, kur visi tik pārpieklājīgi un uzpūtīgi darbojas ar nazi un dakšiņu, ir taču tik daudz foršu, mājīgu vietu, kur salasās vienkārši cilvēki, lai paēstu, iedzertu un pabūtu kopā, nevis tur visādi dizaini, atmosfēras, apkalpošanas, tik un tik tur tās zvaigznes – kaut kāds teātris. [...] Izdzēruši pa vienam, mēs pārskrienam pāri ielai un ar visu suni nokāpjām pagrabiņā. Tur bārmenis un oficiante mūs sveic un prasa manam jauniegūtajam restorānu ceļvedim, vai mēs esam šeit uz pārbaudi.
- 40 – Ko? Ko? Kādu pārbaudi? – viņš prasa. – Kas jūs galīgi safārējušies? – Vai Zirņa kungs par mums rakstīs apskatu? – Nē, nē, es iejaucos, – es tāpat, atpūšos. – Kā jūs zināt, kā viņu sauc? – mans kompanjons prasa. – Strādājot ēdināšanas un dzirdināšanas biznesā, jāzina, kas ir Egīls Zirnis, – atbild Būdas personāls. – Mēs jau sen cerējām, ka jūs varētu uzrakstīt par mums kaut ko... labu. – Gan jau... kādreiz, es izvairos.
- 45

Inga Žolude, *Mājas virtuve* (2009)

- Kas šajā stāsta fragmentā ir centrālā tēma un kā tā tiek atklāta?
- Kā Tu raksturotu stāsta stilistiskās īpatnības, ko rakstnieks izmanto?
- Kāda nozīme ir autora tēlotajiem dialogiem?

2.

Īrijai*I*

- Fuksijas, asins pilieni,
brūces Īrijas miesā,
dzēlīgo melnērķšķu ieplēstas.
Fuksijas, Īrijas asaras,
5 asins, kas pil no valodas
atstātās tukšās vietās.
Akmeņus viņi mums atstāja,
akmeņus mūsu ozolu,
mūsu valodas vietā.
- 10 Neraudi, balto gulbīti,
peldot zilajā jūrā,
neraudi, manu gulbīti,
aizpeldot tālajā jūrā.
Achōn ma āla vōn!*

II

- 15 Stāsti man, balto gulbīti,
to, kas sen jau ir zudis,
ļaužu mēlēs apklusis,
nogramis jūras dzelmē.
- Senās teikās tu galvu mērc,
20 raudām airējies pāri,
dziesmas uz saviem spārniem nes,
vārdu dvēseles baltas.
- Achōn ma āla vōn!
- 25 Stāsti man, balto gulbīti,
to, kas sen sen jau zudis,
atnes balsi man atpakaļ,
atceries dievreģa zintis.

Aizpeld mans baltais gulbītis
brīnuma atslēgu meklēt,
30 meklēt to jūrā zilajā,
meklēt tālajā selgā.

Achōn ma āla vōn!

Astrīde Ivaska, Žurnāls *Jaunā Gaita* (1986)

* Achōn ma āla vōn: Īrijas gēļu valodas rakstībā: Ochón mo eala bhán – Vai, manu gulbi balto!

- Caur kādiem tēliem/simboliem Ivaska raksturo Īriju?
 - Kādu noskaņu un pārdomas izraisa šis dzejolis?
 - Komentē, kā dzejnieks izmanto formu un ritmu šajā dzejolī.
-